

den, at jeg vil Adskilligt mere end Lighed, eller, om jeg maa udtrykke det paa en anden Maade, jeg har maaskee et andet Begreb om Lighed end det, der er temmelig courant. Den Lighed, jeg forestiller mig som Maal, det er ikke den, der gaaer efter mathematiske Linier, men det er den Lighed, der kan bestaae, ikke blot med Døden, men med Livet, og der, lige som Livet selv, har noget Blødt og Bølgeførmigt ved sig. Men en saadan Lighed, den kan naturligtvis ikke tilveiebringes ved at opstille som Lov et hvilket som helst abstract Princip og saa dermed bryde Staven over hvilket som helst Forslag, der i Livet trænger sig frem, hvilket som helst Forsøg, der i Livet forekommer og vil kræve en Undtagelse. Man maatte idetmindste, for at gjøre et saadant Princip gjældende paa den Maade, være sig bevidst, at man var i Besiddelse af aldeles ufeilbare Principer, og være sig bevidst, at, naar man kun vilde blive dem tro, saa kunde man ogsaa ufeilbarlig anvende dem. Men det troer jeg ikke, og derfor kan jeg heller ikke gjøre saadanne Offre for dem. — Den samme ærede Taler har meent, at det, som jeg støttede mig paa, for at forsvare Undtagelserne, det var, at det skulde være „af særdeles Betydning“ det Anlæg, Taleren hver Gang var om. Men jeg forlangte Mere end det, naar jeg skulde indrømme Undtagelsen. Og af det Mere, jeg saaledes fremhævede, som skulde være det Charakteristiske for slige Anlæg, vil jeg kun fremhæve, at jeg forlangte, at de skulde være af særdeles Betydning „for det Almindelige“. Det Almindelige har jeg nemlig taget ganske anderledes skarpt og alvorligt, end min høitærede Nabo her, som mener, at det, der er gavnligt for nogle Enkelte, er derved allerede ogsaa gavnligt for det Almindelige, medens jeg tog det i strengere Forstand, og derved alene meente det, hvorom man beviisligt kunde paaståe, at det var til Gavn for Folket og Staten i det Hele, og det ikke alene paa Grund af den specielle Nytte, det gjorde nogle hundrede eller tusende enkelte Borgere i Særdeleshed. — Jeg er overhovedet, naar jeg forhen tillod mig at yttre, at jeg consequent vilde vedblive at stemme for lignende Forslag, maaskee bleven misforstået af Adskillige, som om jeg meente, at de

vilde forekomme meget ofte. Jeg sagde, at jeg vilde stemme for „ethvert“ Forslag, som havde de Grunde for sig og kunde føres tilbage til det opstillede Princip. Men jeg var mig meget vel bevidst, at slige Forslag vilde komme med temmelig lange Mellemrum, idetmindste eftersom det er gaaet med den industrielle Udvikling og Foretagelsesaaend i vort Fædreland indtil denne Dag. Jeg var mig fuldkommen bevidst, at det vilde blive særdeles faa Tilfælde, hvori der virkelig i Henseende til store, befofkelige, almennyttige Foretagender, som hidtil ikke vare forsøgte her i Fædrelandet, fra en Commune vilde see energiske og gennemgribende Skridt, for at see dem satte i Bevægelse, og hvori man saa vilde see et Andragende fra en Commune om en speciel Begunstigelse i saa Henseende. Og dette kan vel ogsaa gjælde som Svar, forsaavidt der er hentydet til, at jeg vilde komme ind paa den slette Uendelighed ved at faae næsten alle private Personer til at komme og overhænge Nigsdagen om Understøttelse i saa Henseende. Ligesom jeg derhos er vis paa, at der er faa Sager, der ville blive behandlede saa fleersidigt i Nigsdagen som disse, og at det, som følger heraf, ingenlunde er afgjort, at, hvad der kommer som Forslag og Andragende, derfor vil blive bevilget. — Noget Lignende maa jeg ogsaa bemærke, naar det imod min Forestilling om Sagen er bleven yttret, at det ikke var passende at udsætte Præmier og Dpmuntring for deslige Ting. Det har rigtignok forundret mig, at høre dette imod mig, da der aabenbart i selve det foreliggende Lovudkastis anden Paragraph er udsat en Præmie og Dpmuntring, ikke for et hvilket som helst, men netop for et ganske specielt Foretagende, som maaskee ikke engang er det, der er meest Trang til i Danmark. Men jeg for mit Vedkommende har ikke andraget paa Udsættelse af deslige Præmier og Dpmuntringsmidler. Jeg har forestillet mig Sagen saaledes, at det skulde blive lidt mere hyppigt her i Landet, hvad der er karakteristisk for England og Nordamerika, at Borgernes Indlingsord bliver det lille Ord: try, prøv, forsøg, — at Borgerne nemlig skulde prøve saa Et, saa et Andet, og at de, naar de saaledes enedes om